

RIGSOMBUDSMAN DEN I GRØNLAND

Meeqqamut akilersuutit pillugit ilitsersuut

Meeqqamut akilersuutit tamanut tunngatillugu

Angajoqqaat meeqqamik pilersornissaat pillugu pisussaaffeqarput. Angajoqqaajusup meeqqap pilersornissaanut pisussaaffini naammassinngippagu taassuma meeqqamut akilersuutinik akiliisalernissaa angajoqqaaqataasup qinnuteqaatigisinnaavaa. Meeqqap 18-inik ukioqalernera tikillugu taamaallaat akilersuisarneq nalinginnaasuuvooq.

Tassa tunngaviatigut angajoqqaap meeqqamik najugaqartitsisup – imaluunniit najugaqartitsinerusartup - angajoqqaaqataasup meeqqamut akilersummik akiliisalernissaa qinnuteqaatigisinnaavaa.

Meeqqamut akilersuutit pillugit suliat naalagaaffiup sinniisoqarfianit imaluunniit eqqartuussivimmit suliarineqartarpuit. Suliat sorliit naalagaaffiup sinniisoqarfiata suliarisarnerai aamma suliat sorliit eqqartuussiviup suliarisarnerai “Meeqqamut akilersuutinik qinnuteqqat” pillugu qulequuttami atuarsinnaavat.

Meeqqamut akilersuutip annertussusia

Angajoqqaap akilersuisuusup isertittagai najoqqutaralugit akilersuut annertussusilerneqartarpoq. Taamaattoq akilersuut akilersummit nalinginnaasumit annikinnnerulersinneqartangilaq aamma angajoqqaap akilersuisuusup isertittagai annikikkaluarpataluunniit.

Meeqqap najugaa najoqqutaralugu akilersuut nalinginnaasoq annertussusilerneqartarpoq:

- Meeraq Kalaallit Nunaanni najugaqarpat akilersuut nalinginnaasoq Namminersorlutik Oqartussanit annertussusilerneqartarpoq. Kalaallit Nunaanni akilersuutip nalinginnaasup annertussusia naalagaaffiup sinniisoqarfiata nittartagaani uani www.rigsombudsmanden.gl-im itisilerlugu atuarsinnaavat.
- Meeraq Danmarkimi najugaqarpat akilersuut nalinginnaasoq Social- og Integrationsministeriamit annertussusilerneqartarpoq. Danmarkimi akilersuutip annertussusia Ankestyrelsens Familieretsafdelingip nittartagaani uani www.familiestyrelsen.dk-mi itisilerlugu atuarsinnaavat.

Akilersuut qaffattitaq

Angajoqqaaq akilersuisuusooq (akilersuisussaatitaasoq) qaffassisumik isertittagalik akilersummit nalinginnaasumit qaffasinnerusumik akiliisassasoq qularutissaangilaq. Akilersuut aalaakkaasumik annertussuseqarsinnaavoq imaluunniit akilersuutaasinnaavoq nalinginnaasoq procentimik ilassusigaq. Akilersuutip qaffatsinnissaa pillugu aalajangiinnginnermi aningasat pillugit paasissutissanik naalagaaffiup sinniisoqarfia pissarsiniassaaq.

Akilersuutit immikkut ittut

Pisut ilaanni meeqqamut ataasiartamik akilersummik akiliisoqassasoq naalagaaffiup sinniisoqarfianut qinnuteqaatigineqarsinnaavoq. Assersuutigalugu meeqqap inunngornerani, kuisinnerani aamma/imaluunniit apersortinnerani. Meeqqap najugaa najoqqutaralugu akilersuutit annertussusilerneqartarput.

- **Inunngornermi:** Meeqqap inunngornerani aamma anaanaasup ernineq qaammatinik marlunnik sioqqullugu ernereernermilu qaammammi ataatsimi pilersorneranut aningaasartuutit anaanaasup qinnuteqaateqarneratigut ataataasoq naalagaaffiup sinnisoqarfiata akileeqqusinnaavaa.
- **Kuisinnermi:** Meeqqap kuisinnerani imaluunniit atserneqarnerani angajoqqaq kuisinnermut imaluunniit atserneqarnermut akiliuteqarsimanngitsoq qinnuteqaateqartoqarneratigut naalagaaffiup sinnisoqarfiata akileeqqusinnaavaa. Meeqqap kuisinnerata imaluunniit atserneqarnerata kingorna qaammatit pingasut qaangiutsinnagit kuisinnermut akilersummik qinnuteqaateqarsinnaavutit.
- **Apersortinnermi:** Meeqqap apersortinnerani akilersuut naalagaaffiup sinnisoqarfiata annertussusilissagaa qinnuteqaatigisinnaavat. Meeqqap apersortinnerata kingorna qaammatit pingasut qaangiutsinnaagit apersortinnermut akilersummik qinnuteqaateqarsinnaavutit. Meeraq apersortissanngippat atisassarsiutissanut akilersuut naalagaaffiup sinnisoqarfiata annertussusilersinnaavaa. Taanna apersortinnermut akilersuutitulli annertussuseqarpoq. Atuaqatit apersortinnerisa kingorna qaammatit pingasut qaangiutsinnagit atisanut akilersuut qinnuteqaatigineqarsinnaavoq.

Ilinniagaqarnermut akilersuutit

Meeraq 18-inik ukioqalerpat meeqqamut akilersuutinik akiliisarnissamut pisussaaffik atorunnaartarpoq. Taamaattorli meeqqap ilinniagaqarnerani 24-inik ukioqalernissaa killigalugu pisut ilaanni akilersuutinik pisartagaqarsinnaavoq. Tassani meeqqap, anaanaasup ataataasullu isertittagaat najoqqutarineqartarput. Ilinniagaqarnermut akilersuutit pillugit aalajangiinnginnermi aningaasat pillugit paasissutissanik naalagaaffiup sinnisoqarfia pissarsiniassaaq.

Meeqqamut akilersuutit pillugit angajoqqaat isumaqtigiiressutaat

Meeqqap pilersorneqarnissaa isumaqtigiiressutigussiuk tamanna pillugu nammineerlus isumaqtigiiressusiorsinnaavusi. Assersuutigalugu meeqqamut akilersummik angajoqqaq angajoqqaqqamminut akiliisassasoq isumaqtigiiressinnaavusi imaluunniit meeqqap pilersorneqarneranut aningaasartuutit avittassagisi isumaqtigiiressinnaavusi. Aningaasat isumaqtigiiressutigisinnaanngikkussig imaluunniit akilersuutit naalagaaffiup sinnisoqarfianit annertussusilerneqassasut kissaatigussiuk qinnuteqaammik nassiussissaasi.

Meeqqamut akilersuutit pillugit qinnuteqaat

Angajoqqaatut atukkasi najoqqutaralugit meeqqamut akilersuutit imaaliornikkut qinnuteqaatigisinnaavatit.

Averusernermi avinnermilu

Averusissagussi avissagussiluunniit meeqqamut akilersuutit pillugit apeqqut averusernermi avinnermiluunniit aalajangiiffigineqassaaq. Ikinnerpaamik arlarsi ataaseq meeqqamut pilersuisuussaaq, taamaakkaluartorli meeqqamut akilersuut maannamut 0 kr.-iusup annertussusissa isumaqtigiiressutigilluarsinnaavarsi. Annertussusiata allanngortinnissaa sukkulluunniit naalagaaffiup sinnisoqarfianut qinnuteqaatigisinnaavarsi.

Katissimagussi avissaarlusili nuussimagussi

Katissimagussi avissaarlusili nuussimagussi qinnuteqaammik immersuissaatit. Qinnuteqaat immersugassaaq naalagaaffiup sinnisoqarfia nittartagaani nassaarisinnaavat. Aamma Nuummi najugaqaruit immersuiffissaq naalagaaffiup sinnisoqarfianut aasinnaavat sinerissamili najugaqaruit politeeqarfimmut aasinnaavat.

Uppernarsaatit pisariallit tamaasa qinnuteqaammut ilanggullugit nassutissavatit. Uppernarsaatit sorliit ilangutissaneritit qinnuteqaammi immersuiffissami atuarneqarsinnaapput. Uppernarsaasiussassat tamakkernagit ilangussimagukkit suliaq ilinnut tunngasoq naalagaaffiup sinnisoqarfiata sularisinnaanngilaa.

Nuummi najugaqaruit qinnuteqaat immersugaq uppernarsaatillu pisariallit tamaasa naalagaaffiup sinnisoqarfianut nassutissavatit. Sinerissami najugaqaruit qinnuteqaat immersugaq naalagaaffiup sinnisoqarfianut nassiuussinnaavat imaluunniit politeeqarfimmut tunniussinnaavat.

Katissimanani najugaqatigiinneq

Katissimanasi najugaqatigiikkussi eqqartuussivimmut saaffiginnissaatit.

Katissimanngitsut imaluunniit najugaqatigiinngitsut

Katissimanngikkussi imaluunniit najugaqatigiinngikkussi eqqartuussivimmut saaffiginnissaatit.

Meqqamut akilersuutinik tunniussineq

Meeqqamut akilersuut qaamatikkaartumik imaluunniit ukiup affakkaartumik siumut akilerneqartassaaq. Akilersuut qaamatikkaartumik imaluunniit ukiup affakkaartumik tunniunneqartassasoq kissaatiginerlugu qinnuteqaammi toqqarsinnaavat. Periarfissat taakku marluk arlallaannaalluunniit qinnuteqaammi toqqarsimannngikkukku akilersuutit ukiup affakkaartumik tunniunneqartassapput.

Akilersuut akilerneqarsimangippat kommunimut saaffiginnissinnaavutit.

Meeqqamut akilersuummik allannguineq/ atorunnaarsitsineq

Meeqqamut akilersuutip annertussusiata pisarneq malillugu nalinginnaasumik akilersuut minnerpaaffissaraa. Tamatumali saniatigut angajoqqaap akilersuisusup isertittagai akilersuutip annertussusiani najoqqutarineqartussaavoq. Imaappoq angajoqqaap akilersuisusup isertittagai annertuumik allannguuteqarpata akilersuutip annertussusia aamma allangortinneqarsinnaavoq.

Assersuutigalugu akilersuut qaffataq akilersuutigisaraani nammineq isertittakkat annikillingaatsiarneranni apparinnejqarsinnaapput. Taamatuttaaq angajoqqaap akilersuisusup isertittagai annertusingaatsiarneranni akilersuut qaffanneqarsinnaavoq.

Akilersuisusup isertittagai allannguuteqarpata meeqqamut akilersuutinik pisartagaqartoq aamma akilersuummik akiliisartoq nammineq akilersuutit allanngortinnissaat pillugu qinnuteqaateqarsinnaapput. Aamma pissutsit allanngorsimappata, assersuutigalugu meeqqap ilissi marluullusi immikkut assigimmik najortarlusi meeqqallu pilorsorneqarneranut assigikkannersumik akiliisarlusi akilersuutit allanngortinnissaat imaluunniit atorunnaarsinnissaat qinnuteqaatigisinnaavarsi.

Najugaqatigeeqqilerussi meeqqamut akilersuut pillugu naalagaaffiup sinnisoqarfiata aalajangiinera namminerisamik atorunnaassaaq.

Aalajangiinerup kingorna ulloq akiliiffissaq kingulleq siulleq aallarnerfigalugu allannguut atuutilissaaq.

Akilersuutip allanngortinnissaamik qinnuteqaat

Akilersuutip annertussusia aatsaat allanngortinnejarsinnaavoq angajoqqaat arlaat allanngortitsinissamik qinnuteqaateqarpat.

Akilersuut allanngortinniarukku oqartussaaffik akilersuutinnik aalajangeeqqaartoq attavigissavat, tassalu naalagaaffiup sinniisoqarfia imaluunniit eqqartuussivik.

Meeqqamut akilersuummik naalagaaffiup sinniisoqarfia aalajangeeqqaartuussimappat allannguinissamik qinnuteqaat immersussavat. Qinnuteqaat immersuiffissaq naalagaaffiup sinniisoqarfia nittartagaani www.rigsombudsmanden.gl –imi pissarsiarisinnaavat. Aamma qinnuteqaat immersuiffissaq naalagaaffiup sinniisoqarfianut imaluunniit najukkanni politeeqarfimmut aasinnaavat.

Uppernarsaatit pisariallit tamaasa qinnuteqaammut ilanngutissavatit. Uppernarsaatit sorliit ilanngutissaneritit qinnuteqaammi immersuiffissami allassimapput. Uppernarsaatit eqqortut tamakkernagit ilangussimagukkit suliaq ilinnut tunngasoq naalagaaffiup sinniisoqarfia ntarisinnaanngilaa.

Qinnuteqaat aamma uppernarsaatit pisariallit nalagaaffiup sinniisoqarfianut imaluunniit najukkanni politeeqarfimmut nassutissavatit imaluunniit tunniukkiartussvatit.

Meeqqamik akilersuummik suliaq eqqartuussiviup aalajangeeqqaarfingisimappagu akilersuutip annertussusia allanngortinniarukku eqqartuussivimmut saaffiginnissaatit.